

1. §

(1) Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 10. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép, egyúttal a (2)-(3) bekezdés számozása (3)-(4)-re módosul:

“(2) Valamennyi országos listát állító szervezetnek törekednie kell arra, hogy a listán a férfi és női jelöltek aránya kiegyensúlyozott legyen. Ennek megfelelően valamennyi lista állítónak biztosítania kell, hogy az országos listán legfeljebb két azonos nemű jelölt kövesse egymást.”

(2) A Vjt. 15. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Töredékszavazatnak minősül az egyéni választókerületben a mandátumot nem szerző jelöltre leadott szavazat”

(3) A Vjt. 16. § ga) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„ga) össze kell állítani egy táblázatot, amelynek első sorát a pártlistákra jutó szavazatok száma, illetve a nemzetiségi listákra leadott – a kedvezményes kvótával csökkentett – szavazatok száma (a továbbiakban: szavazatok) képezik; a számoszlop következő számai az adott lista szavazatainak száma elosztva hárommal, öttel, héttel, rendre az új osztó az előző osztó kettővel megnövelt értéke,”

2. §

(1) A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 97. § (1) b) pontjának szövege az alábbira változik:

[„A Nemzeti Választási Iroda törli a központi névjegyzékből a kérelmére névjegyzékbe vett, külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező polgárt]

b) az országgyűlési képviselő-választás eredményének jogerőre emelkedését követő napon.”

(2) A Ve. 122. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Egy választópolgár csak egy jelöltet ajánlhat. Amennyiben egy választópolgár több jelöltet ajánlott, valamennyi ajánlása érvénytelen.”

(3) a Ve. 144. § (6) bekezdésének szövege az alábbira változik:

„(6) A választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni azzal, hogy közterületen csak ellenérték fejében és csak olyan felületen helyezhető el hirdetés, amelynek kezelője a választás kitűzését követő 5 munkanapon belül az Állami Számvevőszékhez eljuttatja hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét, amelyet az nyilvántartásba vesz, és honlapján közzétesz. A hirdetési felület kezelője ugyanezt az árjegyzékét a honlapján közzéteszi. Politikai hirdetést kizárólag olyan hirdetési felületen lehet közzétenni, amelynek hirdetési árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette. Politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott ellenérték fejében tehető közzé.”

(4) A Ve. 147. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A politikai reklám közzétételének ellenértékére a 148. § (2)-(4) bekezdés rendelkezéseit a megfelelő eltéréssel kell alkalmazni.”

3. §

A Ve. 253. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyúttal a (3) bekezdés számozása (4)-re módosul:

(3) Amennyiben az országos lista összeállítása nem felel meg az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény 10. § (2) bekezdésében foglalt kvóta előírásainak a Nemzeti Választási Bizottság az országos listát nem veszi nyilvántartásba.

4. §

(1) A Ve. az alábbi új, 107/A §-sal egészül ki:

„107/A. A kinyomtatott szavazóköri névjegyzék nem tartalmazza a levélben szavazók névjegyzékében szereplő választópolgárok adatait.”

(2) A Ve. 110. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A 103. §, a 250. §, a 259. §, 265. § és a 307/A. § szerinti kérelemre a 91. § (1) bekezdés és a 92. § (1) bekezdés a) pontjának rendelkezéseit kell alkalmazni.”

(4) A Ve. 265-267. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„265. § (1) A levélben szavazók névjegyzékébe való felvételére irányuló kérelmet a szavazóköri névjegyzékben szereplő, a szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgár nyújthat be.

(2) A külképviseleti névjegyzékbe való felvételre irányuló kérelemnek a választás kitűzését követően, legkésőbb a szavazást megelőző tizenötödik napon kell megérkeznie.

(3) Az (1) bekezdés szerinti kérelemnek a 92. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt adatokon túl tartalmaznia kell a kérelmező külföldi értesítési címét, ahová a szavazási levélcsomagot számára kézbesítik.

266. § (2) A Nemzeti Választási Iroda felveszi a levélben szavazók névjegyzékébe
a) azt a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárt, aki a legkésőbb a szavazást megelőző tizenötödik napon benyújtott kérelme alapján szerepel a központi névjegyzékben,
b) a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárt 265. § szerint kérelme alapján.
A Nemzeti Választási Iroda feltünteti a központi névjegyzéken a választópolgárnak a levélben szavazók névjegyzékébe vételét.

267. § A levélben szavazók névjegyzékéből törölni kell
a) azt a választópolgárt, aki legkésőbb a választás napját megelőző hetedik napon magyarországi lakcímet létesített, kivéve, ha a 265. § szerinti kérelmet nyújtott be,
b) azt a [magyarországi lakcímmel nem rendelkező] választópolgárt, akit a központi névjegyzékéből törölnek,
c) a levélben szavazók névjegyzékéből való törlésre vonatkozó kérelmet nyújt be a szavazást megelőző nyolcadik napig.

(5) A Ve. 275. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[275. § (2) A szavazási levélcsomag válaszborítékjának címzése]
a) a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda címét,”

5. §

(1) Az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény az alábbi új, 3/A. §-szal egészül ki:

„3/A. § (1) A 3. § szerinti támogatást a kincstár bocsátja a jelölt rendelkezésére.

(2) A kincstár a párttal – a (3) bekezdés szerinti értesítés alapján, a pártlista nyilvántartásba vételének jogerőre emelkedését követő 5 munkanapon belül – a 3. § szerinti támogatás folyósítása céljából, a párt kezdeményezésére megállapodást köt. A megállapodás alapján a kincstár jogszabályban meghatározottak szerint kincstári kártyafedezeti számlát nyit, kincstári kártya kibocsátása iránt intézkedik.

(3) A pártlista nyilvántartásba vételének jogerőre emelkedéséről – a jelölt párt megjelölésével együtt – a Nemzeti Választási Iroda a jelölt nyilvántartásba vételének jogerőre emelkedését követő napon értesíti a kincstárt.

(4) A párt a (2) bekezdés szerinti kincstári kártyafedezeti számláról – kizárólag az 1. § (3) bekezdése szerinti kiadásai teljesítésére – kifizetést a kincstári kártyával vagy átutalással teljesíthet.

(5) Készpénz a (2) bekezdés szerinti kincstári kártyáról nem vehető fel.

(6) A 3. § szerinti támogatás terhére kiadásokat a párt nevére, a számvitelről szóló törvény és az általános forgalmi adóról szóló törvény előírásainak megfelelően kiállított számla, számviteli bizonylat alapján lehet elszámolni.

(7) A (2) bekezdés szerinti kincstári kártya előállításával és használatával kapcsolatos valamennyi költséget az állam viseli.”

(2) Az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény 8/C. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„8/C. § (2) A pártlistát állító párt köteles a kincstárnak visszafizetni a 3. § szerinti támogatást, ha a pártlista az országgyűlési képviselők általános választásán

a) a választási eljárásról szóló törvény alapján kiesik,

b) nem szerzi meg a pártlistákra és a nemzetiségi listákra leadott összes érvényes szavazat legalább 2%-át.”

6. §

(1) E törvény – az 1. § (1) bek. és a 3. § (3) bek. kivételével - 2017. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 1. § (1) bekezdés és a 3. § (3) bekezdése 2018. január 1-én lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az országgyűlési képviselők választásának szabályait az Országgyűlés akkori és jelenlegi Fidesz–KDNP-s kormánytöbbsége minden más párt és szakértők kritikáival szemben szavazta meg, konszenzusra törekvés nélkül, minimális nyitottsággal más javaslatokra. A törvény sok bírálatot kapott hazai és nemzetközi szereplők körében, majd az új szabályozás alapján először megtartott, 2014. április 6-ai választás értékelésekor is több ponton bírálták a már gyakorlatban is megvalósult szabályozást az EBESZ és más szakértők.

Jelen törvényjavaslat a választási rendszer legkritikusabb, legtöbbet kifogásolt, a szakmai elvárásoknak és a demokratikusság kritériumainak legkevésbé megfelelő pontjait javasolja módosítani. A javaslat alapvetően nem vezetne be új választási rendszert, hanem a jelenlegi rendszerben a legszükségesebb minimális módosítást javasolja megtenni azzal az új elemmel, hogy bevezetné az ún. női-kvóta rendszerét, amely biztosítaná a nők nagyobb arányú részvételét a parlamenti döntéshozatalban.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A választási rendszer egyik legvitatottabb, igazságtalan, torz és példa nélküli eleme a köznyelvre fogalmilag is önmagának ellentmondó szóval „győzteskompenzáció”-ként elhíresült töredékszavazat-számítási szabálya. Semmi nem indokolja, hogy a mandátumot szerző egyéni jelöltekre leadott szavazatok egy része töredékszavazatként hasznosuljon. A nyertes egyéni jelölt után érthetetlen a kompenzáció, de további premizálására nincs szükség, hiszen az egyéni körzetek túlsúlya a rendszerben kellő mértékben segíti elő a kormányzóképeség létrejöttét. Minden egyéb, ezt tovább erősítő elem már a túlhatalom létrejöttének lehetőségét rejti magában. A törvényjavaslat eltörli a mandátumot szerző egyéni jelöltek szavazatiból számított töredékszavazatokat.

A törvényjavaslat a d’Hondt eljárás helyett a Saint-Laguë eljárást javasolja alkalmazni a listás mandátumok kiosztásakor. A két módszer között eltérés elsődlegesen ott érhető tetten, hogy az utóbbi a kisebb pártok számára az első mandátumot korábban osztja ki a másik számításnál, míg a d’Hondt-féle megoldás a mandátumkiosztás elején a nagyobb pártokat kedvezményezi.

A törvényjavaslat kezdeményezi továbbá az ún. női-kvóta bevezetését, mivel Magyarországon rendkívül alacsony a nők száma a politikai döntéshozatalban, amelynek eredményeként a társadalom fele nincs megfelelőképpen képviselve a közéletben.

A 2. §-hoz

Az ajánlási rendszer sok visszaélésre ad lehetőséget. Olyan rendszert kell erre kidolgozni, amely a mai, többes ajánlás lehetőségéből fakadó visszaéléseket kiszűri annak megszüntetésével, de nem tér vissza a korábbi rossz ajánlászelvényes gyakorlathoz sem. Nem az ajánlási rendszer a jó eszköz a választók sokrétű preferenciájának megjelenítésére a választási rendszerben, ezért a javaslat szerint egy választópolgár csak egy jelöltet ajánlhat érvényesen.

Ma a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok adatait az NVI csak tíz év elteltével törli a névjegyzékből, amennyiben a választópolgár nem kéri a meghosszabbítást vagy nem módosítja az adatait. Mivel ez az időintervallum hosszabb, mint két országgyűlési választási ciklus, legalább három országgyűlési választást magában foglal. A tíz éves periódusban pedig olyan változások történhetnek, amelyek visszaélésre adnak lehetőséget, egyre romlik a névjegyzék pontossága. Ilyen változás a választópolgár elköltözése vagy halála, amely esetekben – információ hiányában – a tíz éven belül esedékes választásokra az NVI postázza a szavazási levélcsomagot, de az nyilvánvalóan nem az arra jogosulthoz fog kerülni. Ezért minden választás előtt meg kell erősíteni a választónak az adatait és csak ezt követően postázhatja az NVI a levélcsomagot, ezzel minimálisra csökkentve a visszaélések lehetőségét. Az a cél, hogy ezt a megerősítést aktív választópolgári részvétellel, de számára a lehető legegyszerűbben lehessen megtenni.

A hatályos választási eljárási szabályozás részben átláthatóvá tette a kampányhirdetések rendszerét, sajnálatos, hogy ez csak az online és nyomtatott médiára vonatkozik. Más területen vagy ellehetetlenítette a reklámot, mint a kereskedelmi televíziók esetében, vagy meghagyta az átláthatatlan viszonyokat, mint a köztéri hirdetések esetében. A transzparencia irányába kellene elmozdítani a szabályozást, akként, hogy ugyanazok a szabályok vonatkozzanak a médiára, legyen szó kereskedelmi rádióról vagy televízióról, online vagy nyomtatott médiáról vagy köztéri hirdetésről. A mai szabályok politikai megfontolásokból születtek meg így. Egységes szabályozásra van szükség, amelyben nem lehet megkülönböztetni a hirdetési és reklámfelületeket. A ma az online és nyomtatott médiára vonatkozó szabályokat ki kellene terjeszteni a média egészére.

A 3. §-hoz

Magyarországon rendkívül alacsony a nők száma a politikai döntéshozatalban, amelynek eredményeként a társadalom fele nincs megfelelőképpen képviselve a közéletben. Nemzetközi összehasonlításban is kifejezetten alacsony a nők közvetlen reprezentáltsága a politikai képviseletben. Míg a nemzetközi trendek emelkedést mutatnak a nők parlamenti jelenlétének arányában, nálunk a rendszerváltás óta nincs előrelépés. Érdemi előrelépést hoz, ha a választójogi szabályozás elvárásokat fogalmaz meg a pártok számára, hogy a mindkét nem képviselőit támogassák a politikai döntéshozatalhoz való hozzáférésben. Egy modern, progresszív választójogi szabályozás, nem nélkülözheti az arányos nemi reprezentációt elősegítő, minimális arányt garantáló intézményeket. A női képviselők számának növelése, a kiegyensúlyozott nemi arány megteremtése, hozzájárul a politikai döntések javulásához. Ezért törvényben előírt nemi kvóta alkalmazását javasolja az országos listán szereplő képviselőjelöltekre.

A 4. §-hoz

Igazságtalan, indokolhatatlan és sérti az egyenlőség elvét az a különbségtétel, amely a választás napján nem Magyarországon tartózkodó választópolgárok választójogának gyakorlása módját akként különbözteti meg, hogy a választópolgár rendelkezik-e magyarországi lakóhellyel vagy sem. Homogén csoport tagjait saját vélt politikai érdekei alapján különböztette meg a hatályos szabályozás megalkotója. Olyan

gyakorlati problémáról van szó, amely az elmúlt években felgyorsult magyarországi kivándorlással jelentőssé vált. Az alapjogi aggályoktól függetlenül sem tartható fenn a szabályozás, hiszen a gyakorlatban több külképviseleten nem lehet lebonyolítani a szavazást. Sem elvi, sem gyakorlati indoka nincs tehát a mai szabályozásnak. Sok választópolgárnak indokolatlan idő- és anyagi költséget jelent, hogy élni tudjon választójogával. Ad absurdum, amíg valaki levelében szavazhat, mert nincs magyarországi lakóhelye, a szomszédjának akár száz kilométereket kellene megtennie, egész napos utazással és több órás sorban állással azért, hogy leadhassa szavazatát. És ennek mindössze annyi oka van, hogy még létezik a magyarországi lakcíme. A javaslat biztosítaná a levélben szavazás lehetőségét azoknak a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgároknak, akik a szavazás napján nem tartózkodnak Magyarországon.

Az 5. §-hoz

A javasolt szabályozás célja, hogy a kampánypénzek felhasználása a mainál átláthatóbb legyen. A javaslat a pártok állami kampányfinanszírozására ugyanazokat a szabályokat terjesztené ki, amelyeket a hatályos szabályozás az egyéni jelöltek esetében előír, beleértve a kampánytámogatás visszafizetésének kötelezettségét a pártok számára is.

A 6. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezések.

**ORSZÁGGYŰLÉSI
KÉPVISELŐ**

dr. Kövér László
az Országgyűlés elnöke
részére

helyben

tárgy: törvényjavaslat

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése, valamint az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 31. §§-ai alapján *Az országgyűlési képviselők választásának demokratikusabbá tételéről* címmel a mellékelten csatolt

törvényjavaslatot

terjesztem elő.

Budapest, 2016. április 20.

Tisztelettel:

Szelényi Zsuzsanna
független országgyűlési képviselő
Együtt